

Rozpowszechnione w wielu kulturach na całym świecie popularne wierzenia wiążą samopoczucie matki w okresie ciąży z tym, jak będzie rozwijać się jej potomek. Od pewnego czasu podejmowane są próby weryfikacji tego poglądu, zarówno w badaniach na zwierzętach, jak i na ludziach. Szczególnie interesujący wydaje się potencjalny wpływ poziomu stresu, jaki kobieta doświadcza w okresie ciąży na skłonność dziecka do reagowania negatywnymi emocjami. Ta cecha temperamentu wskazywana jest bowiem jako potencjalny czynnik ryzyka dla szeregu zaburzeń psychicznych oraz problemów ze zdrowiem ogólnym w późniejszych etapach życia. Sam w sobie stres prenatalny jest zagrożeniem dla prawidłowego rozwoju dziecka. Dotychczasowe badania na ludziach sugerują, że im większe jest nasilenie stresu u kobiety w okresie ciąży, tym bardziej prawdopodobne jest, że jej dziecko będzie charakteryzować tak zwana negatywna reaktywność – skłonność do reagowania negatywnymi emocjami. Inne badania sugerują, że stres w okresie ciąży ma związek z tym jak niemowlę reaguje na codzienne stresory. Te zależności nie są jednak w pełni potwierdzone. Słabością istniejących badań jest wykorzystywanie metod pomiaru temperamentu dziecka opartych na ocenie matki. Ta, jak wynika z wielu badań, może być zniekształcona pod wpływem negatywnego nastroju kobiety (wynikającego na przykład z depresji poporodowej). Nie wiadomo również jakie czynniki i mechanizmy mogą modyfikować związek stresu prenatalnego i funkcjonowania dziecka. Wśród proponowanych mechanizmów biologicznych wymienia się skład bakterii zamieszkujących układ pokarmowy dziecka, czyli tzw. mikrobiotę. Co raz więcej badań pokazuje, że to jakie bakterie zasiedlają jelita, przekłada się na ryzyko różnych problemów ze zdrowiem. Pokazano również, że mikrobiota najprawdopodobniej związana jest ze stresem prenatalnym. Kolejny potencjalny mechanizm pośredniczący jest związany z jakością interakcji matki i niemowlęcia. To, w jaki sposób przebiega ten proces, ma bowiem znaczenie dla rozwoju emocjonalnego i społecznego dziecka. **Biorąc to wszystko pod uwagę, celem proponowanych badań jest potwierdzenie zależności między stresem doświadczanym przez kobiety w ciąży a funkcjonowaniem dziecka (jego temperamentem i sposobem reakcji na stres). Celem badań jest również określenie roli jaką w tych relacjach pełni sposób interakcji matki i niemowlęcia, oraz skład dziecięcej mikrobioty.** W badaniu będzie uczestniczyć 250 par matka-dziecko. Stres prenatalny będzie mierzony kwestionariuszowo w II i III trymestrze ciąży. Ponadto poziom stresu określany będzie przez analizę kortyzolu w próbkach włosów kobiety. Temperament dziecka określony zostanie za pomocą miar kwestionariuszowych oraz obserwacyjnych dwukrotnie – w 12. i 24. tygodniu życia niemowlęcia. Jakość interakcji matki i dziecka będzie oceniany przy wykorzystaniu metod obserwacyjnych. Skład mikrobioty zostanie oceniony na podstawie zebranych próbek kału dziecka w 12. tygodniu życia. W tym celu zastosowana zostanie metoda sekwencjonowania nowej generacji bakteryjnego DNA. Sposób reakcji dziecka na naturalny stresor zostanie oceniony w 24. tygodniu życia poprzez pomiar zmian poziomu kortyzolu w ślinie dziecka. Proponowane badanie ma potencjał ugruntowania wiedzy dotyczącej zależności między stresem prenatalnym a temperamentem dziecka oraz zidentyfikowania potencjalnych mechanizmów pośredniczących. Wyniki tego badania mogą przełożyć się na opracowanie potencjalnych metod interwencyjnych dotyczących samopoczucia kobiet w okresie ciąży.